

Predsednikova poslanica o srebru-Kralj Boris brez moči

V SVRHO STALNEJŠE DENARNE VREDNOSTI PRIPOROČA PREDSEDNIK, DA SE SPREJME SREBRO ZA DELNO DENARNO PODLAGO, IN SICER Z ZLATOM V RAZMERJU 25 PROTI 75 ODSOTKOM. — KONTROLA NAD PROMETOM V SREBRU NAJ BI SE IZROČILA PREDSEDNIKU.

Washington, D. C. — V torek je bila v kongresu prečitana poslanica predsednika Roosevelta, v kateri je izraženo priporočilo, da se uveljavi srebro kot delna denarna podlaga v ameriškem denarnem sistemu. Predsednik utemeljuje to priporočilo, da je potrebno v svrhu, da se doseže denarna enotna vrednost, ki bo bolj stalna v svoji kupni in plačilni moči. Primerno je pa tudi iz tega vzroka, da postavimo našo denarico med prve, ki bodo izvedle sporazum glede srebra, kateri se je sklenil na mednarodni konferenci v Londonu.

V svrhu tega predlaga predsednik, da se sprejme zakon, potem katerega naj bi se zviševala množina srebra v denarni podlagi, dokler bi njega množina ne narasla v toliko, da bi znašala eno četrtino celotne kovine denarne podlage, dočim bi ostale tri četrtine tvorilo zlato. Predsedniku naj se da oblast, da bo lahko določeval kupovno srebra, kakor bo potrebno, da se doseže ta končni cilj. Najvišja cena za kupljeno srebro pa ne sme biti več kakor 50 centov.

Dalje priporoča predsednik, naj se mu da pravica, da lahko pobere v vladno blagajno celokupno srebro v tej državi, kolikor se ga ne potrebuje v industrijske svrhe, in dalje, da lahko uravnava uvoz, izvoz in sploh celotni promet s srebrom. Na dobiček, ki ga privatniki napravijo s trgovanjem s srebrom, naj pa se naloži davek 50 odstotkov.

Kljub temu, pravi predsednik, da Amerika lahko izpelje ta program, ne da bi povzročila občutno zmedo v svetovni trgovini, bo vendar potrebno, da se deluje na sporazum med svetovnimi državami v namenom, da tudi ostali svet sprejme obe kovini, zlato in srebro, za denarno podlago. Dosega tega sporazuma ne bo težavna, kajti vse države so do zdaj že ratificirale določbe londonske konference, ki se je s to zadevo bavila. V tem oziru je predsednik tudi že konferiral z zastopniki nekaterih držav in malokdaj so bile razmere glede tozadavnega končnega sporazuma tako ugodne, kakor so ravno sedaj.

DEČKA IMELA ZABAVNO VOŽNJO

Chicago, Ill. — V ponedeljek sta si dva 14letna dečka privoščila nenavadno šalo, ki pa ju je končno privedla v policijske zapore. Aretirana sta bila, ko ju je policija zasačila, da se vozita v ukradenem avtomobilu. Priznala sta pozneje, da je bilo to že šesti avtomobil, ki sta ga ukradla tisti dan. Nista pa skušala nobenega prodati, marveč sta se vozila, dokler je bilo kaj gasolina v njem, na kar sta ga pustila in ukradla drugega.

DEČKA IMELA ZABAVNO VOŽNJO

Chicago, Ill. — V ponedeljek sta si dva 14letna dečka privoščila nenavadno šalo, ki pa ju je končno privedla v policijske zapore. Aretirana sta bila, ko ju je policija zasačila, da se vozita v ukradenem avtomobilu. Priznala sta pozneje, da je bilo to že šesti avtomobil, ki sta ga ukradla tisti dan. Nista pa skušala nobenega prodati, marveč sta se vozila, dokler je bilo kaj gasolina v njem, na kar sta ga pustila in ukradla drugega.

Chicago, Ill. — V ponedeljek sta si dva 14letna dečka privoščila nenavadno šalo, ki pa ju je končno privedla v policijske zapore. Aretirana sta bila, ko ju je policija zasačila, da se vozita v ukradenem avtomobilu. Priznala sta pozneje, da je bilo to že šesti avtomobil, ki sta ga ukradla tisti dan. Nista pa skušala nobenega prodati, marveč sta se vozila, dokler je bilo kaj gasolina v njem, na kar sta ga pustila in ukradla drugega.

ZAŠČITNA ODREDBA

Kazen za delodajalce za preganjanje uslužbencev.

Washington, D. C. — V ponedeljek je predsednik Roosevelt podpisal odredbo v zaščito delavstva od strani delodajalcev. Odredba, ki se je izdala na pritisk narodnega delovnega urada, se glasi: "Noben delodajalec, ki je podvržen kakemu NRA kodeksu, ne sme odpustiti nobenega uslužbenca vsled tega, ker je ta proti njemu vložil pritožbo ali pa je podal dokaz, da je delodajalec kršil določbe kodeksa." Tisti, ki bi prekršili to odredbo, so podvrženi kazni v najvišji meri \$500 ali pa zaporu šest mesecev, ali pa obojemu.

ARABSKA KRALJA SE SPRIJAZNILA

Kairo, Egipt. — Vojna v Arabiji se je končala, ko sta kralja obeh sovražnih plemen, namreč Ibn Saud iz Saudi Arabije in Imam Jahja, kralj Jemen plemena, podpisala mirovno pogodbo pretekli torek. Premirje se je sklenilo že pred tednom dni.

PRODAJALCI ČASOPISOV NA ZAVRATA

Cleveland, O. — Dečki, ki po cestah prodajajo časopise, so v ponedeljek stopili v stavko. Njih zahteva je, da jim listi plačajo po \$1.50 za vsakih sto prodanih izvodov; zdaj dobivajo po 85c za jutranje in 75c za večerne izdaje. Stavkarji so raztrgali ali požgali na tisoče izvodov raznih listov, ko so jim jih razvaževalci pripeljali v prodajo.

SOCIJALISTU PREPREČILI GOVOR

Taylorville, Ill. — Policija je pretekli ponedeljek aretirala v tukajšnjem mestu N. Thomasa, bivšega predsedniškega kandidata na socialistični listi, in metodistskega pastora D. Andersona, ker sta hotela imeti zborovanje brez dovoljenja mestnih oblasti. Thomas je skušal dobiti dovoljenje za zborovanje v neki dvorani, v kateri je prostora za 5000 oseb. Župan Sprester pa mu je dovoljenje odklonil, rekoč, da v celi državi ni 5000 oseb, ki bi ga hotele poslušati. Oba govornika sta se nato zbrala s svojimi pristaši pred sodnim poslopjem v sredi mesta. Ko pa sta skušala imeti govor, sta bila od policije aretirana, množica, kakih 400 oseb, pa s pomočjo plinskih bomb razpršena.

"Naš list 'Amer. Slovenec' je trdnjava, ki je ne sme premagati tudi njen najhujši sovražnik, depresija!"

POGAJANJE S STAVKARJI

Sporazum z vozniki truckov v Minneapolis na vidiku.

Minneapolis, Minn. — Kriza, ki jo je povzročila stavka tukajšnjih voznikov truckov, se je v torek bližala koncu. Med delodajalci in delavci je ostala le še ena sama sporna točka. Delodajalci namreč nočejo pristati na to, da bi odobrili pismene pogodbe, ki bi jih vezale z unioni. Dan preje, v ponedeljek, je imela stavka za posledico vroče nemire, v katerih je bilo 37 oseb ranjenih.

JUNAŠKI OGNJEGASEC

Chicago, Ill. — V torek je na poti v službo mestni ognjegasec Henry Bodenlos zapazil na cesti blizu Clybourn in North Ave. v plamenih trucku, naložen s 500 galoni gasolina. Ljudje so prestrašeni bežali od trucka na vse strani, boječ se eksplozije. Celo lastniki trgovin so zapustili svoje lokale in zbežali. Omenjeni ognjegasec pa je nasprotno stekel naravnost proti gorečemu trucku, pograbil gasilni aparat, ki je bil k trucku pritrjen, in je uspešno pogasil ogenj, na kar se je mirno odpravil v službo.

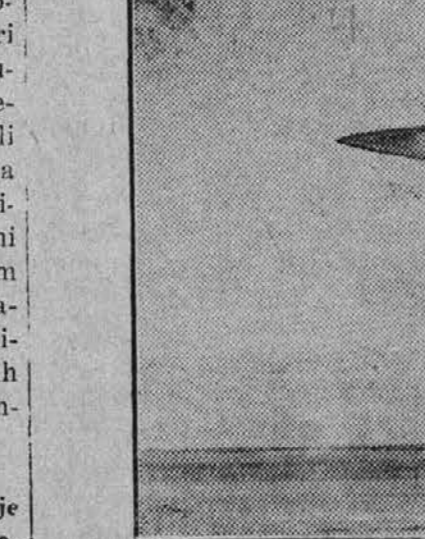
DVA PRETEPAČA PRIJETA

Chicago, Ill. — S plinskimi bombami je skušala policija v torek zgodaj zjutraj obvladati dva moška, 37letnega H. Stroana, bivšega kaznjenca, in 34letnega A. Mrozeke, ki sta se zabarikadirala v stanovanju v drugem nadstropju hiše na 2342 W. Ohio St. Divje sta streljala skozi okno in skozi vrata, da se jima policija ni mogla približati. Strelav pa se tudi ni upala vrniti, ker je bila v stanovanju z njima Stroanova petletna hčerka. Končno je prišel oddelek policije, ki je bil zavarovan z jeklenimi jopiči in je vdrl skozi vrata ter obvladal oba divjaka. Cela afera se je pričela, ko je eden omenjenih dveh spustil dva strela skozi tla, ki sta priletela v prvo nadstropje. Ko je ogroženi stanovalc prišel v drugo nadstropje, da se pritoži, sta skozi zaprta vrata pričela streljati nanj, na kar je ta poklical policijo.

ŠOLA ZA DRŽAVLJANSTVO

Chicago, Ill. — Kakor je bilo že poročano, se bodo pod vodstvom vzgojnega oddelka uprave za civilna dela otvorili širom celega Illinoisa enotedenski brezplačni kurzi, v katerih se bo dajal pouk v državljanstvu inozemcem. Kurzi se prično ta četrtek in tisti, ki se za nje zaprtja vrata pričela streljati nanj, na kar je ta poklical policijo.

AEROPLAN NA PREKOATLANSKEM POLETU

Letalo Leonardo da Vinci, s katerim sta Sabelli in Pond preletela Atlantik in napravila pristanek na Irskem.

VLADNI NAČRT ZA POGORISČE

Washington, D. C. — Vlada ima v načrtu, da svoj novi gradbeni program preizkusi v Chicagu v okolici klavnice, kjer so bile hiše uničene v sobotnem požaru. Ta sosesčina je bila vsled svojih slabih in starih stanovanj ena tistih, ki bi spadale pod gradbeni program za izboljšanje stanovanjskih razmer v zanemarjenih sosesčinah. Vendar pa bo z izvajanjem programa počakala, da se prej izrazi vodstvo klavnice, če nima ono samo kakega svojega lastnega načrta.

KRIŽEM SVETA

Rio de Janeiro, Brazilija. — Narodna zbornica, ki sestavlja novo državno ustavo, je odklonila predlog, po katerem bi veljala obvezna vojna služba tudi za ženske. V razpravi je zdaj predlog, da se dovoli volilna pravica z 18. letom starosti.

Berlin, Nemčija. — Pripadniki nove nemške narodne vere so imeli pretekli ponedeljek svojo konvencijo v mestu Schwarzfild, na kateri se je sklenilo, da se vse lokalne verske organizacije razpuste in se nato združijo v eno versko skupino.

Dunaj, Avstrija. — Iz ječ je bilo izpuščenih 80 socijalistov, med njimi bivši župan Seitz in bivši premijer Renner. Obvezati pa so se morali, da se bodo vsak dan priglasili policiji, da ne bodo uporabljali telefona, in da ne bodo potovali v avtomobilih.

Washington, D. C. — V departmentu za "mrtvo" pošto je prišla v neki knjigi skrita bomba, katerega je eksplozirala in nekega uslužbenca nevarno ranila. Ne more se ugotoviti, od kod je bila bomba odposlana.

ZA OPROSTITEV DR. WYNEKOOP

Chicago, Ill. — Družina dr. Alice Wynkoop, ki se nahaja v ženski kaznilnici v Dwight, obsojena na 25 let zavora vsled umora, izvršenega nad njeno snahinja Rhetto, je podvzela korake, da izposluje stari ženski prostost pod kavčijo. Trdijo namreč, da je kaznjenska resno bolna in da ima tuberkulozo.

DIKTATORJI NAD KRALJEM

Kralj Boris bil prisiljen, da je priznal novo vlado. — Večina upornikov mu ni prijazna.

Zofija, Bolgarska. — Celi svet se čudi, kako se je mogel vladni prevrat v Bolgariji, znani kot izredno nemirni državi, izvršiti v takem redu in brez kapljice krvi. Tudi zdaj, ko se je nova diktatorska vlada dobro usidrala, in prebivalstvo ve, da ima nad seboj strogo vojaško diktaturo, poteka življenje v državi popolnoma normalno. Neverjetno pri celi stvari se je zdelo to, kako je mogel kralj Boris tako hitro izpremeniti svoje mišljenje. Prej je bil znan kot eden najbolj demokratičnih vladarjev, zdaj je pa tekom par ur pristal na diktaturo. Ni storil tega iz proste volje; prevratniki so vdrli v njegovo palačo in ga prisilili, da je podpisal vse, kar so zahtevali. Preostalo bi mu edino to, da odstopi. Zavedal pa se je, da bi to povzročilo veliko zmedo in bi utegnulo voditi celo do civilne vojne.

Večina članov nove zarotniške vlade ni prijateljska kralju; nekateri ga naravnost sovražijo. Med zadnjimi je vodja cele zarote, polkovnik D. Velčev, ki je silovito zameril kralju, ko ga je ta odstavil od službe načelnika vojne akademije. Novi finančni minister, Peter Teodorov, je že prej pri več prilikah javno zasmehoval kraljevo družino. Min. predsednik Georgiev ni v svojem proglašenju prebivalstvo niti z najmanjšo besedico omenil kralja.

Prevdariti pa se mora, da so vsi uporniki, ki so zdaj na krmilu, idealisti, katerim je do brobit države nad vse in niti enemu se ne more očitati najmanjše korupcije.

Chicago, Ill. — Družina dr. Alice Wynkoop, ki se nahaja v ženski kaznilnici v Dwight, obsojena na 25 let zavora vsled umora, izvršenega nad njeno snahinja Rhetto, je podvzela korake, da izposluje stari ženski prostost pod kavčijo. Trdijo namreč, da je kaznjenska resno bolna in da ima tuberkulozo.

Chicago, Ill. — Družina dr. Alice Wynkoop, ki se nahaja v ženski kaznilnici v Dwight, obsojena na 25 let zavora vsled umora, izvršenega nad njeno snahinja Rhetto, je podvzela korake, da izposluje stari ženski prostost pod kavčijo. Trdijo namreč, da je kaznjenska resno bolna in da ima tuberkulozo.

ZA OPROSTITEV DR. WYNEKOOP

Chicago, Ill. — Družina dr. Alice Wynkoop, ki se nahaja v ženski kaznilnici v Dwight, obsojena na 25 let zavora vsled umora, izvršenega nad njeno snahinja Rhetto, je podvzela korake, da izposluje stari ženski prostost pod kavčijo. Trdijo namreč, da je kaznjenska resno bolna in da ima tuberkulozo.

Iz Jugoslavije.

ZAGONETKA NEPRESTANIH POŽAROV; ZLOBNA ROKA DELA ŠKODO POSESTNIKOM V OKOLICI PTUJA NA ŠTAJERSKEM. — NEMILA USODA MLADEGA DELAVCA. — SMRTNA KOSA. — RAZNE DRUGE VESTI IN NOVICE.

Huda nesreča

Ptuj, 2. maja. — Velika nesreča je zadela v nedeljo zjutraj posestnika Šorlija Franca na Polensaku. Ko je bila družina še v najtrdnem spanju, je okoli 2 zjutraj začelo goreti gospodarsko poslopje, ki je bilo le delno zidano. Ogenj je uničil zgradbo s precejšnjo zalogo sena in slame. Razen gospodarskega poslopja so zgoreli tudi številni sodi, slamoreznica in razni kmetijski stroji. Edina krava pa je dobila hude opekline. Zaradi pomanjkanja vode in ker Polensak nima gasilnega društva, se je ogenj še razširil na stanovanjsko poslopje. Dobri sosedje so pomagali reševati, kar se je rešiti dalo. Tudi stanovanjsko poslopje je uničeno. Posestnik je imel poslopje zavarovano komaj za 6000 dinarjev, škode pa je okoli 60 tisoč dinarjev.

Šorliju je zločinska roka hotela že dvakrat zažgati domačijo, a je Šorli neznanega moža obakrat pregnal. Tretjikrat pa se je zločin le posrečil. Upamo, da bodo naši vrli orožniki zločinca izsledili.

Komaj je pogasjen ogenj v eni vasi, že začne goreti v drugi. Takoj naslednjega dne je okoli 8. zvečer začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Kaca Janeza v Rošnji na Dravskem polju. Ogenj je uničil poslopje do tal in ž njim vred tudi skoro vse kmetijsko orodje in večjo zalogo sena.

Ljudska govornica trdi, da sta oženj podtaknila dva neznanca popotnika, ki sta prosila za prenočišče, pa jima je bilo odklonjeno. V okolici Ptuja so našli nekateri posestniki na hišnih vratih napise, grozeče s požigi. Pri posestniku Stalcerju v Orešju je nekdo napisal s kredom na vrata, da mora tudi ta hiša zgoreti. Orožniki zasledujejo zločinca.

Tragična nesreča

Rajhenburg, 2. maja. — Nemilo je udarila strašna usoda ugledno in spoštovano Radejevo družino v Senovem pri Rajhenburgu. Smrtno se je ponesrečil 17letni domači sin Franček pri popraviljanju kamenite škarpe v Radejevem vinogradu na Kannem pri Koprivnici. Kamenje in prst se je sesulo z obronka nanj ter ga podsul. Predno so po nečloveških naporih ponesrečenca odkopali, je že nastopila smrt ter pokosila mlado, upapolno življenje. Pokojni Franček je bil fant, da je malo takih. Kljub svojim 17 letom se je uveljavljal kot razumen in pameten mladenič povsod v vsaki družbi, posebnob pa še v katoliških fantovskih organizacija rajhenburške fare. Obetal je veliko. Določen je bil za gospodarja na lepem Radejevem posestvu, za vrednega

naslednika spoštovanega svojega očeta Jožeta Radeja, ki je toliko let uspešno županoval in vodil javne posle svojega domačega okraja. Zal je nemila usoda prekrizala vse načrte, ki so jih imeli domači, ki jih je imela rajhenburška fara z mladim Frančkom.

Na pet let robije

Veliki kazenski senat v Ljubljani je v sredo 2. maja končal obravnavo proti 32letnemu posestniku Francetu Preskarju iz Velike Lašine v kamniškem okraju. Preskar je bil obtožen, da je 17. januarja na svojem domu umoril svojega tasta Matijo Podbevška tako, da ga je večkrat s sekuro udaril po levem temenu, da je tast na otrpjenju možganov umrl. Preskar se je sam javil orožnikom. Da je prišlo do uboja, so krive sedanje slabe razmere in kriza. Preskar namreč ni mogel tasta plačati toliko kolikor je bilo v pogodbi in pri nekem prepiru se je tako razburil, da je tasta napadel s sekuro. Drugače je Preskar znan kot priden in varčen mož, medtem ko o starem Podbevšku ne morejo nič drugega poročati. Zlasti rad je kradel in je bil radi tatvine že desetkrat zaprt. Vendar je sodišče Preskarja priznalo krivino uboja in ga obsodilo na pet let robije.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Magdalena Dovečar, vdova železničarja, stara 61 let. V celjski bolnici je umrl Franc Tomboško, poštini sluga v pok. iz Rogatca, star 70 let. Na Bledu je umrla Helena Wolfling roj. Malner.

Prijatelja je hotel obiskati

Trgovski pomočnik Ignac Rebše iz Brinja pri Št. Janžu na Dolenskem se je namenil obiskati svojega prijatelja v vojašnici v Celju. Ker ni mogel v vojašnico skozi glavna vrata, je hotel skočiti na dvorišče preko zida. Pri tem si je zlomil nogo in se tudi drugače nevarno pobil.

April je dal veliko dežja

Poročajo iz Ljubljane, da je letošnji april dal veliko dežja, zlasti na Gorenjskem in Notranjskem. V Železnikih je 26. aprila padel celo rjav dež, zelo redek primer.

Modras ga je pičil

Posestnik Jože Dragan iz Črčevja pri Novem mestu se je napotil v svoj vinograd, da si nabere nekaj zdravilnih zelišč. Pri trganju je začutil da ga je v prst desnice nekaj skeleče zbadlo in že tudi opazil modrasa. Vjel ga je, nesel v robcu domov in ga prodal. Da trup ni škodoval je Dragan popil večjo količino žganja in nato šel k zdravniku.

SREBRO - SPREMLJEVALEC ZLATA

(Prirejeno za A. S.)

Vprašanje srebra kot denar stopa zopet v ospredje in to ne samo pri nas v Združenih državah, temveč po celem svetu. Vprašanje srebra ni torej samo naš problem, temveč je problem, v katerem je živo zainteresiran cel svet. Rešitev tega vprašanja je zelo dalekosežna in od nje je odvisna količina našega bodočega blagostanja, kajti ista posebnost naravnost v žep vsakega izmed nas, kajti od rešitve tega vprašanja je veliko odvisen naš eksport in sicer eksport srebra s ameriškega, dalje in glavno pa bombaža in pšenice, mašinerije itd. Ako bo naš farmar prodal svoj bombaž in svojo pšenico, si bo s tem denarjem kupil novo obleko, nove čevlje, novo pohištvo, novo mašinerijo, nov avtomobil. In če bodo milijoni naših farmerjev pričeli kupovati fabriške izdelke, bo tudi delavec dobil stalno delo in dober zaslužek.

Ravno sedaj, ko to pišemo, smo na predvečer važnih ukrepov od strani naše vlade v Washingtonu glede vrednosti in uporabe srebra in to napravlja za predmet toliko bolj zanimiv. Za to sem mnenja, da je v interesu stvari same in v interesu države, da se seznanijo s tem vprašanjem vsaj v glavnih točkah, kajti povsem mogoče je, da bo ravno vprašanje srebra pri naših jesenskih volitvah za kongres prišlo na pozornico, ako ne v splošnem, pa vsaj onih državah, v katerih se srebro producira in je zato zanje odločujoč gospodarski faktor. Na podlagi tega sem mnenja, da bodo čitatelji to razpravo čitali z zanimanjem.

1. RAZMERJE MED SREBROM IN ZLATOM

Med kovinami je za zlato igralo prvo vlogo srebro, od kar pomni človeška zgodovina. Ravno kedaj je katera od teh kovin prišla v rabo in do svoje veljave se ne ve. Spomeniki in svedoški starega veka govore o obeh teh kovinah in o njuni vrednosti. Rimski pesnik Ovidij poje o "zlati" in "srebrni" dobi v razvoju človeške družbe in sveto pismo govori o srebrnikih, katere je Judež Iskarijot prejel kot plačilo za izdajo svoje učitelja Kristusa.

Iz Ovidijevih slučajev je jasno, da sta bila zlato in srebro dobro ustaljena pojma o vrednosti ter da je zlato zavzemalo prvo mesto, a srebro drugo mesto. Judežev slučaj pa jasno kaže, da se je že tedaj rabilo srebro kot denar, kot predmet stalne vrednosti, kot izmenjevalno sredstvo. To dokazuje, da se v zadnjih dva-tisoč letih v tem oziru ni dosti ali nič spremenilo, ako se ne oziramo na to, da mi danes hranimo zlato in srebro v varnih shrambah ter tiskamo in cirkuliramo papirnate bankovce, ki reprezentirajo zlato in srebro in izplačamo srebro in zlato, katero bankovec reprezentira, samo na zahtevo, dočim so pred 2000 leti kovani in cirkulirali denar direktno in edino iz zlata in srebra.

Ker je srebro vedno zavzemalo drugo mesto, je bila količina njegove vrednosti vedno odvisna od zlata, kar velja tudi danes. Čim več je bilo zlata v kaki deželi, tem manjšo vrednost je imelo srebro, in obratno, čim manj je bilo zlata v kaki deželi, tem večjo vrednost je imelo srebro.

Ako to razmerje primerjamo z razmerji v našem starem kraju, tedaj bi rekli: čim manj je žgancev, tem večjo vrednost ima močnik, ali, če primerjamo isto razmerje z našimi vsakdanjimi razmerji v Ameriki, tedaj bi pa rekli: čim manj nam je mesa na razpolago, tem večjo vrednost ima krompir, ali, čim manj je svile, tem večjo vrednost ima bombaž, ali, čim manj je premoga, tem večjo vrednost imajo drva, in obratno, seveda.

Da pa bo razmerje v vrednosti in funkcijah med zlatom in sre-

brom še bolj jasno, naj navedem še to primer: Mi imamo v Washingtonu predsednika in podpredsednika. Dokler je predsednik živ, zdrav in delaven, toliko časa ostane podpredsednik v ozadju in opravlja samo drugo-vrstne funkcije in zahteve in povpraševanje po podpredsedniku niso posebno velike in zato tudi njegova vrednost za ljudi, za narod, ni posebno velika. Ako pa predsednik umre, ako zbolí in ne more opravljati svojih poslov, tedaj pa mora podpredsednik stopiti na njegovo mesto in opravljati posle, katerih predsednik ne more opraviti. S povečanjem njegovih poslov, se poveča sorazmerno tudi potreba in vrednost podpredsednika. Ako sedaj postavimo zlato na mesto predsednika in srebro na mesto podpredsednika, ter si predstavljamo funkcijo enega in funkcijo drugega, pa nam mora biti precej jasno njuno medsebojno razmerje.

Ako predsednik umre, po zakonu podpredsednik prevzame predsednikovo mesto in posle. V tem slučaju postane podpredsednik dominanten faktor. Tudi to pravilo velja za zlato in srebro. Ako v kaki deželi zgine zlato, ali ako ga ni v zadostni količini, tedaj zavzame srebro njegovo mesto in srebro postane dominanten faktor, srebro postane podlagica denarnega sistema dotične dežele, to je, srebro postane glavno izmenjevalno sredstvo. To se je zgodilo, oziroma se godi na Kitajskem, v Indiji, v Mehiki in skoro v vseh južno-ameriških deželah in tudi nekaterih drugih, kakor bo pozneje omenjeno. Te dežele so imele, oziroma imajo, samo srebro za podlago svojega denarja.

2. KJE SE SREBRO PRIDOBIVA IN KOLIKO?

Štiri države se smatrajo kot glavne producente srebra in sicer navajam te države v redu, ki ga katera teh držav zavzema v količini producirane srebra. Največ srebra producira naša sosedinja na jugu — republika Mehika. Njena produkcija znaša 34% vse svetovne produkcije in sicer je ta odstotek vzlet iz statistike od l. 1900. do 1929.

Drugo mesto v produkciji srebra zavzemajo Združene države in kakor kaže omenjena statistika, smo mi producirali 30% vsega novega srebra. Važno pri nas je pa to, da smo mi po večini dobili to srebro kot so-produkt pri izkopavanju drugih rud, zlasti pri kopanju bakra, svinca, cinka in nekaterih drugih rud.

Tretje mesto v srebrni produkciji zavzema naša sosedja na severu — Kanada. Njena produkcija je znatno manjša od naše in zavzema nekoliko manj kakor eno enajstino svetovne pro-

PRELETELA ATLANTIK

Letalca C. Sabelli (na levi) in Geo. R. Pond, ki sta naravala poletiti iz New Yorka v Rim, a sta bila vsld defekta v aeroplanu prisiljena, da sta pristala na Irskem.

UGRABLJENI BIL IZPUŠČEN

Bogataš Wm. F. Gettle iz Beverly Hills, Cal., katerega je policija pred dobrim tednom rešila iz rok ugrabiteljev. Slika ga kaže v družbi z njegovo družino.

dukcije, to je 9%.

Četrta glavna producentinja srebra je republika Peru, koje produkcija se ceni na 5% svetovne produkcije. Zgodovina srebrnih rudnikov v tej deželi sega daleč nazaj v življenje starih Inkov.

Navedene štiri dežele torej producirajo 79% vsega srebra na celem svetu; ostalih 22% pa producirajo v prvi vrsti sledeče dežele: Bolivija, Španjka, Nemčija, Japonska, Indija in Avstralija.

Produkcija srebra je v predvojni dobi neprestano naraščala in sicer je ista znašala v letih od 1900. do 1904. povprečno 168 milijonov unč letno. V naslednjih petih letih se je povprečna letna produkcija dvignila na 188 milijonov unč, a v petih letih neposredno pred svetovno vojno pa je znašala letna produkcija 216 milijonov unč. V medvojni dobi, v letih od 1914. do 1919., pa je padla produkcija na 185 milijonov unč letno. To je povsem naravno, ako se upošteva, da je bil svet prezaposlen z vojno ter da so v Mehiki, glavni producentinji srebra, vladale strašne politične homatije. V povojni dobi, 1920. do 1924. pa se je produkcija zopet dvignila na 208 milijonov unč. V letih od 1925. do 1929., to je v štirih letih pred krizo, pa je produkcija srebra dosegla rekordne številke, to je 254 milijonov unč letno.

Ako sedaj seštejemo navedene številke za dobo od 1900. do 1929., dobimo da se je v teh 30 letih produciralo 6,095,000,000 (6,095 milijonov) unč, to je 3,047,500 ton srebra.

3. KAM SREBRO GRE?

Del od letne produkcije srebra se porabi vsako leto pri izdelovanju raznih tovarniških produktov, zlasti pri izdelovanju srebrnega orodja in druge srebrenine in zlatnine. Tu sem spada tudi uporaba za srebro-platiranje in zadnja leta tudi rabo pri izdelovanju gledskih filmov. Vse to imenujemo industrijsko uporabo srebra. Ta uporaba pa je majhna v primeri z svetovno produkcijo srebra. Največ srebra je šlo na glavni tržišči, v Indijo in na Kitajsko. To je na prvi pogled docela nerazumljivo, toda resnično je vseeno.

Pomislimo moramo namreč, da živi v Indiji in na Kitajskem več kot ena tretjina vsega prebivalstva na svetu ter da te ogromne mase ljudi skoro ne poznajo bank in tudi bančnega poslovanja ne, ako odštejemo nekatera njihova glavna mesta in tržišča, kjer se že moderna civilizacija uveljavlja. Vse te peštevline človeške mase ne poznajo bančnih vlog, ne bančnih knjižic, ne bondov, ne delnic in ne drugih vrednostnih papirjev. Ti ljudje delajo to, kar so delali naši pradedje in pra-pradedje, to je, da pridobljeni denar hranijo v skrinjah, loncih, v luknjah, v zemlji in drugih skrivališčih. Ti ljudje ne poznajo papirnatih bankovcev in če jih tudi poznajo, nimajo vere vanje; in če bi tudi imeli vero v bankovce, bi istih ne mogli shraniti na svoj način, ker bi jih lahko miši spredle, ali bi sprhnli ali razpadli od vlage. Oni imajo vero samo v kovino, ki ne sprhni in je miši ne morejo pojesti in se zato lahko ohrani od roda do roda; oni torej hočejo nekaj, kar daje trpežnost in stalno vrednost in to sta v prvi vrsti zlato in srebro.

Zlato kot denar pri Kitajcih in Indijcih ni moglo priti v poštev, ker je bilo in je predrago. Zlato se je stekalo v državne blagajne v Londonu, Parizu, Berlinu, Amsterdamu, Petrogradu, v Washingtonu, v Tokiju, na Dunaju in drugih glavnih mestih najmočnejših modernih držav in sicer za podlago za papirnati denar, kojega cirkulacija je hitro rastla zaradi hitro se razvijajoče industrije in kupčije. Potreba po zlato je bila velika in to je naravno dvigalo njegovo ceno. Kitajska in Indija sta se morale zadovoljiti s srebrom in isto rabiti kot izmenjevalno sred-

stvo v svojem gospodarskem življenju. Kovani in cirkulirali sta srebrni denar in skoro vsi prihranki teh ljudi, katerih je nad 700,000,000, so šli v obliki srebrnikov v skrinje, luknje, v zemljo in druga skrivališča. Tako so šli vsako leto milijoni in milijoni srebrnikov iz prometa in istočasno ustvarjali potrebo po novih srebrnikih, to je, ustvarjali so stalno trg za novoproduciran srebro. Na podlagi tega sta bili Kitajska in Indija v stanju kupiti produkcije srebra. Isto kakor na Kitajskem in v Indiji se je dogajalo v drugih državah, kjer je bilo srebro glavna podlaga za denar.

Tretji in najmanjši del svetovne produkcije srebra pa se je porabil za denar, v prvi vrsti za denarni drobšč posameznih držav.

4. SPREMINJANJE VREDNOSTI SREBRA

Kaj je pravzaprav prava vrednost srebra? Na to vprašanje je ravno tako težko odgovoriti kakor na vprašanja: Kaj je prava vrednost krompirja, ali, kaj je prava vrednost pšenice, ali, kaj je prava vrednost goveje živine itd.? Vsaka branjevka ve, da se krompir tem dražje prodaja, čim manj ga je na trgu in vsak mešetar na sejmu ve, da je cena živine tem nižja, kolikor več je pride na semenj. Ako vzamemo sedaj srebro kot naraven produkt, a ne kot denar, tedaj velja za srebro isto pravilo kakor za druge produkte, to je, če je na svetovnih tržiščih več srebra kakor ga morejo, ali, kakor so ga kupci voljni kupiti, bo šla cena dol, obratno pa bo šla cena gori, ako kupci rabijo več srebra kakor pa ga je na trgu. Ako pa količina ponudene srebra nekako odgovarja potrebi, oziroma zahtevi, potem bo cena ostala stalna, oziroma cena ne bo šla dosti gori in ne dol.

Da pa sploh moremo priti do kakega zaključka glede cene srebra, je treba, da pogledamo v preteklost in vidimo kakšno ceno je srebro imelo v zadnjih 60 letih.

Pred letom 1870. je bila cena srebra precej stalna in sicer se je ista stalno odločevala na podlagi vrednosti zlata. Tozadevno pravilo je bilo: 16 unč srebra ima isto vrednost kakor ena unča zlata, to je, 16 portí 1.

Po letu 1870. pa je vrednost srebra skoro neprestano padala in leta 1900. je bilo treba že 33 unč srebra za eno unčo zlata. V trideset letih je torej padla vrednost srebra za več kot polovico. Leta 1910. pa se je cena znižala na 38 unč srebra za eno unčo zlata. Za časa vojne pa se je cena srebra zopet znatno dvignila in l. 1919. je skoro prišla nazaj tja, kjer je bila pred petdeset leti, to je 16 unč srebra za eno unčo zlata. Ta dvig je bil nepričakovan in se je smatral za nekaj posebnega, toda glavni vzrok za ta dvig je bila znatno zmanjšana svetovna produkcija srebra v letih svetovne vojne.

Z povečevanjem produkcije pa je pričela cena srebra zopet padati in l. 1929. je zopet dosegla isto nizko ceno kakor l. 1910., to je 38 unč srebra za 1 unčo zlata. Depresija seveda tudi srebru ni prizanesla. Njegova cena

je padla l. 1930. na 53 unč srebra za 1 unčo zlata in l. 1932. pa je padla cena celo na 73 unč srebra za 1 unčo zlata, ali z drugimi besedami — 29 centov za unčo srebra, a leta 1929. je bila unča srebra 53 centov in l. 1920. pa \$1.12.

Ta velikanski padec v ceni srebra v povojni dobi bi bila prava uganka, ako bi v istem času tudi drugi naravni produkti ne padali v ceni v istem ali sličnem razmerju. Brez dvoma bi pa padec ne bil tako globok, ako bi v Indiji ne bilo političnih homatij in ako bi na Kitajskem ne bilo neprestanih državljanskih vojn, ki so obuboževale in gospodarsko disorganizovale prebivalstvo. Veliko so k temu padcu pripomogle tudi skrajno slabe gospodarske razmere, zlasti v državah, ki so bile soudeležene v svetovni vojni.

IZ SLOV. NASELJIN

(Nadaljevanje z 2. stran)

na najiskrenejša zahvala glavnemu predsedniku Jednote Mr. Franku Opeka, in gl. tajniku Mr. Josephu Zalar za izkazano nam naklonjenost ter požrtvovalnost svojega časa, ker sta nas počastila s svojo navzočnostjo predpoldne pri sv. maši. V prijetno dolžnost si tudi štejem, da se zahvaliti gl. uradnikom Mr. Frank Opeka, Mr. Joseph Zalar in nadzornici Mrs. Louise Likovich za prisotnost popolne v šolski dvorani, za tako krasne, spodbudljive in navdušene besede ob času proslave Jednotine 40letnice v prid najodličnejše slovenske katoliške podporne organizacije KSKJ.

Nadalje izrekamo prav lepo zahvalo Miss Bernice Fajfar za 40letno deklamacijo KSKJ. — Ravno tako se lepo zahvalimo uredniku Amer. Slovencev Mr. John Jerichu za prijazno naklonjenost in prisotnost z lepim govorom na praznovanju Jednotine 40letnice. Obenem se prav lepo zahvalimo Mr. Johnu Zefrana za častitke izkazane nam na proslavi ob praznovanju Jednotine 40letnice. Nadalje se zahvalimo vsem članom in članicam dramatičnega kluba Ilirija za lepo in zabavno igro, katero so vsi prav izborni izvajali v veliko veselje vseh navzočih. Igro "Mutasti muzikant" so predstavljali Mr. John Korenčan, Mrs. Anna Krapenc, Miss Mary Janesh, Mr. Anton Krapenc Jr., Mr. Joseph Fajfar.

Prijetno zahvalo si tudi šte-

jemo izraziti šolski godbi sv. Stefana za prijazno naklonjenost in voditelju Mr. Parker za velikodušno sodelovanje, kar je povzdignilo slavnost praznovanja Jednotine 40letnice.

Obenem si štejem v dolžnost se zahvaliti vsem članom in članicam katoliških društev za izkazano nam naklonjenost, društvu sv. Stefana št. 1 KSKJ., društvu Vitezov sv. Florijana št. 44 KSKJ., društvu Marija Pomagaj št. 78 KSKJ., dr. Marija Čistega Spocetja št. 80 KSKJ., dr. sv. Ane št. 211 K.S. K.J., dr. sv. Martina št. 178 KSKJ., dr. Marija Čist. Spocetja št. 211 KSKJ., članicam SZZ. podr. št. 2, slov. podporni družbi sv. Mohorja, dr. sv. Cirila in Metoda št. 33 SZZ., dr. sv. Jurija št. 960 reda Katol. Borstnarjev, dr. sv. Neže št. 826 reda Kat. Borstnaric.

Obenem prav lepa zahvala vsem obrtnikom, trgovcem in prijateljem za prispevane obilne oglase in komplimente. Ravno tako se zahvalimo Mrs. Mary Mladich in Mrs. Luciji Kure za požrtvovalno delo v kuhinji, kakor tudi Mr. Ludviku Skala kot stoloravnatelju za mojstersko izpeljan program popoldne v dvorani.

Gotovo bo ostala ta proslava 40letnice KSKJ. vsem udeležencem nepozabna in se je bomo spominjali še mnogo let ter imeli nanjo prijeten spomin.

Frank Kozjek, predsed.,
Joseph Kremesec, tajnik,
Math Kremesec, blag.

NAZANNILO

Chicago, Ill.

V nedeljo dne 27. maja bo naše društvo imelo svoje letno romanje k Mariji Pomagaj v Lemont, Illinois. Vabljeni ste vse članice in tudi drugi, da se udeležite tega romanja. Sli bomo z trukom. Voznina stane samo 30c za odradste in 15c za otroke. Južina v Lemontu stane 35c. — Zelo važno pa je, da vsi, ki mislite iti z nami na truk se javite meni najkasneje do četrtega večer (dne 24. maja). Ravno tako za južino v Lemontu. Drugače vam ne moramo obljubiti prostora na truku in ne postrežbo v Lemontu.

Z sesterskim pozdravom,
Pauline Kobal, tajnica,
2113 W. 23rd St. Canal 4823

"Amer. Slovencec" je barometer našega verskega in narodnega gibanja. Kaže nam rast ali padec, kakor že naneso naše delovanje." — Rev. Cerne.

Na ravno isti dan

kakor bo otvorjena v Chicagi svetovna razstava letos, bom otvorila tudi jaz moj novo opremljeni veliki

BEER GARDEN

Rojakom Slovincem v Chicagi, South Chicago, Pullmanu, West Pullmanu, v Jolietu, Rockdale, Lockportu in vseh drugih bližnjih mestih in krajih se toplo priporočam, da ta dan obiščete nas novo otvorjeni BEER GARDEN.

Za ples bo svirala najboljša godba. Točili bomo najboljšo fino pivo, najbolj okusna jedila in prigrizki vsakomur na razpolago. Pridite in povedelite se ta dan z nami. Kdo bi vedno otožen bil, poje narodna pesem. In to naj velja vam vsem.

ŠE ENKRAT!

Pridite vsi v obilem številu na našo otvoritev novo opremljenega BEER GARDENA, v soboto 26. maja 1934 popoldne in zvečer. Vse vas uljudno vabi Vaša

MARIČKA

804 Theodore Street, Lockport, Illinois

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZAMETENE STOPINJE

Spisal HENRY BORDEAUX
Prevela KRIŠTA HAFNER

Več ur — katerega dne, drugega ali tretjega, v terek ali sredo, tega več ni vedela — jo je ta načrt mikal in vabil. In ko je oni čezdalje bolj tožil, ga je skušala in mu ponudila, da skupaj umrjeta.

Mark je brez sape ponovil stavek: "Ponudila mu je, da skupaj umrjeta. Kdo vam je to rekla?"

"Ona, v zavetišču, ko se v razburjenosti ni več obvladovala. Tega nisem slišal samo jaz. Morda sem jaz le bolje razumel nego ostali. Zato vam lahko pripovedujem vse te podrobnosti."

"Kdo je bil še zraven?"
"Brata Omer in Julij Menoud iz Bourg-Saint-Pierre, ki sta šla preko Valsoreya in sta tam prišla do nas. In še Patrik, hišni hlapec, ki me spremlja na pohodih. Lahko ga vprašate."
"Čemu neki, oče! Nadaljujte, prosim Vas, in ne skrivajte mi ničesar! Ponudila mu je, da skupaj umrjeta?..."

"Da! In tedaj je ta človek, ki je bil že prav na koncu in je od življenja pričakoval le še mučno trpljenje, odbil to skušnjava z zadnjim naporom svoje volje. Hrabril jo je, naj še vztraja: 'Saj že prihajajo, že prihajajo,' jo je miril; 'zame bo že prepozno, ti pa boš še živela.' Jaz vidim v tem vpliv vere. In storil je še več, in tudi to morate vedeti: ni ji povedal le, da bo še živela, povedal ji je tudi, da bo živela skupaj z možem in hčerko in da bo tako še najbolje."

"Dosti!" ga je prekinil Mark, ki je vstal.
Toda oče Sonnier se ni hotel vdati in je še dalje branil mrtveca:
"Hoteli ste resnico, gospod! Priznal je svoje napake in se jim odpovedal. Odpovedal se jim je, ko je čutil, da se mu bliža smrt; v tem hipu se zavemo pravega zmisla življenja. In poklical je svojega sina."

Prior je nežno in prizanesljivo miril:
"Oče Sonnier obožuje žrtve. V mislih snuje krasne pogrebne svečanosti, posebno še tistim, ki so bili v nesreči pogumni. Nadaljujte, oče!"

"Brž sem pri kraju. Popoldne tretjega dne je nehal govoriti in nastopil je smrtni boj. Dolgo je hropel in šele zvečer je izdihnil. Ko smo ga našli, je imel zaprte oči. Najbrž mu jih je ona zatisnila. Preživela je ob njem še eno noč in še eno jutro. Kdo se more živeti vanjo? Niti moliti ni mogla zanj, tako so ji šklepetali zobje. Toliko je bila že pretrpela, da je postala brezčutna. Vendar pa se je še vedno borila proti spancu, da ne bi otrpla v mrazu, kakor je pripovedovala. Najbolj jo je bilo groza, da nas ni mogla poklicati, ko nas je zagledala vrhu pečine: lastnega glasu ni več slišala. Hotela je živeti."

"Ne!" je ugovarjal Mark, "hotela je umreti."
"Razen v oni minuti izkušnje, ki je vam nisem zamolčal in ki vam priča o resničnosti moje povesti! Vsakega teh žalostnih večerov je navila svojo uro. In kruh, ki ga ni več mogel požirati, je pojedla sama. Obgledala je celo usnje pri čutari. Vsi smo slabi ljudje in dvomim, da bi bilo katero človeško bitje preživelo takšne muke." Za hip je prenehal, nato pa je znova premagal svojo prirojeno boječnost in toplo dostavil:

"To je vse. Oprostite mi, gospod, če sem vam storil bridkost in Vas vznemiril. Govoril sem le resnico in povedal sem vse. Ne vem, kaj je bilo med vama in tudi nimam pravice vedeti. Če je kriva, se je za svojo krivdo pokorila v teh bridkih dneh in zato boste usmiljeni do nje. Saj se vam mora smiliti."

Obmolnil je ves olajšan in skoro strah ga je bilo lastne prošnje. Zdaj, ko je izvršil nalogo, je želel le še, da izgine in se skrrije. Ta človek, ki je bil priučen za pomoč in reševanje,

ki se v gori ni ustrašil nobene nevarnosti, se je silno bal zapletenih duševnih zgodb in mu je bilo za to povest treba več odločnosti nego nad prepadi gore Velan. Prosil je priorja, da sme oditi, in bil je že na pragu sobe, ko ga je dohitel Mark.

"Oče, naj vam stisnem roko!" mu je rekel.
"O, veselilo me bo, gospod!"
"Vam se moram zahvaliti za njeno življenje."
"Kakor hitro je mogla govoriti, je klicala le Vas."

In ko je po odhodu očeta Sonniera ostal prior sam z Markom, je ponovil le:
"Kakor hitro je mogla govoriti, je klicala le Vas."

Mark je zbegano gledal duhovnika, ki je tako preprosto razširjal mir okoli sebe; vdal se je njegovi skrivnostni moči in skoraj boječe je vprašal:

"Kaj naj storim?"
"Oprostite! Oprostite ne samo z ustnicami, temveč tudi v srcu."
Tedaj se je Mark uprl:
"Da! Oprostite! Vi mi itak ne morete drugače svetovati. Kaj je to vam? Ne morete razumeti, dozoreli ste v samotji; ne morete razumeti!"

"Kdo pravi, da Vas ne razumem?" je odvrnil prior in ostal ves v svojem nalezljivem miru.
"Toda, oče, 'odpustite' je samo beseda. Radi njenih bolečin in bridkosti naj ji odpustim? In potem? Potem je treba živeti, je treba pozabiti. Kako naj pozabiva, ona in jaz, te bridke dni? Mar ne vidite, da so ti spomini vprav zaradi svoje bridkosti neizbrisni? Bolj trdno ko z vrvo, ki se v padcu ni raztrgala, je z njimi privezana na mrtvega. Njegova je, on jo čuva. Če bi ju bili našli na pečini oba za vedno mrzla in objeta, bi bili govorili o njihju kakor o zaljubljenem parčku. Se je li kaj spremenilo, če ga je ona preživela?"

"Vse se je spremenilo, sinko, ker ga je ona preživela. Oče Sonnier vam je povedal: po oni izkušnji je hotela živeti in njeno življenje ste zdaj vi in otrok. Jo boste li znova izročili smrti, ki bo hujša kot ona v gori in ki se ji pravi zapuščenost duše, ki se kesa? Vi govorite o njeni zmoti kakor o dovoljeni ljubezni, Vi navidezno zagovarjate njen greh!"

"Ne zagovarjam ga, poznam le njegovo moč."
"Moč greha! Danes je sproščena."
"Sproščena telesno. Toda njeno srce?"
"Njeno srce? V prvem kriku, ki ga je izustila po svojem vstajenju, je klicala Vas. Mar naj Vas jaz poučim, da so žene bolj navezane na življenje nego moški in ne zamenjavajo tega, kar je bilo, s tem, kar je? Bog je ni hotel udariti. Vrnil vam jo je. Jo boste li Vi odbili? Jo li boste odbili, ker jo ljubite?"

"Kaj veste, če jo še ljubim?"
"Kako ne bi vedel? Opazoval sem Vas medtem, ko je govoril oče Sonnier."
"Nu, da! Prav zato, ker jo ljubim, je ne morem znova vzeti k sebi."
Strašno se je vznemirjal v notranjem razburjenju in nenadoma je izjavil:
"Vendar pa ne morem oditi, ne da bi je videl. Naj stane, kar hoče, videti jo moram."
"Kaj ji boste rekli?"

"Ne vem še, kaj ji bom rekel. Vem samo, da jo moram videti. Prosim, oče, odvedite me k njej. Odvedite me takoj k njej."
Prior ga je vsega objel s svojim pogledom, kakor bi ga hotel presoditi, nato pa je rekel preprosto:

"Pojdiva!"

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Slovenska Ženska Zveza.

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14. dec. 1927.

GLAVNI IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednica: Mrs. Marie Prislund, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wisconsin.

Tajnica: Mrs. Josephine Račić, 2054 W. Coulter St., Chicago, Ill.

Blagajničarka: Mrs. Mary Tomazin, 1903 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Slovenska Ženska Zveza je edina Slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pod njeno okrilje bi morala spadati vsaka zavedna katoliška Slovenka v Ameriki. Članarina je samo 25c mesečno.

Naselbine, ki se nimate podružnice Slovenske Ženske Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici.

Organizacija izdaja svoje lastno glasilo

"ZARJA"

Urednica: Mrs. Albina Novak, 6036 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

ki je prvi in edini slovenski ženski list v Ameriki. Izhaja v obliki Magazine in prinaša le to, kar je v korist in izobrazbo žen in deklet. Naročnina za članice je že uračunjena pri članarini, za nečlanice pa stane \$2.00 letno. Ako še nimate tega lista v Vaši hiši, pošljite naročnino še danes na naslov: "ZARJA", 6036 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

IZ GLAVNEGA URADA S. Ž. Z.

Članice naše organizacije in druge rojakinje, ki prejema edini slovenski ženski mesečnik "Zarja", so vsak mesec sproti poučene o gibanju Slovenske ženske zveze. Ostale rojakinje ne vedo, ali napredujemo, ali nazadujemo.

Preteklo leto po konvenciji je naša organizacija dobila nov čarter v državi Illinois, da se tako njeno delovanje vsestransko strinja in krije z državnimi postavami. Državni pregledovalci so se nad vse laskavo izrazili o njenem poslovanju in načinu, kako je investirano skoraj vse njeno premoženje, kar je bilo takrat podrobno poročano v Zarji.

Novo življenje je zavelo v organizaciji, kjer ni tudi nikdar prej manjkalo življenja. To se je pokazalo posebno v sedanji kampanji, ki se bo končala šele z zadnjim dnem maja meseca, pa je že do konca meseca aprila privledla k Zvezi nič manj kakor 800 novih članic, ki so skoraj vse slo-

venske rojakinje, dasiravno po novem čarterju Zveza sprejema tudi druge katoliške Slovanke. V tem številu je vključenih tudi par novih podružnic, ki so se rodile zadnjih par mesecev.

Na par krajih se pripravljajo nadaljne nove podružnice. Naj jih opozorim, da znaša pristopnina do zadnjega dne meseca maja 1934 samo 25c za novo članico, dne 1. junija in nadalje pa bo pristopnina zopet znašala 75c kakor navadno. Kjer torej nameravate ustanoviti novo podružnico v mesecu juniju ali juliju, ste še vedno na dobičku, če malo pohlitate in jo ustanovite še v maju, magari šele zadnji dan v maju.

Novo podružnice in nove članice sploh bodo še vštete v kampanjo, če odpošljete prošnje za sprejem, kakor tudi pristopnino in assesment za mesec maj še v maju, kar bo razvidno iz poštnega pečata na kuverti.

Josephine Račić,
gl. tajnica SŽZ.

V uradu "Amer. Slovenca"

—lahko kupite Money Ordre od American Express Company;

—lahko pošljete denar v stari kraj po dnevnem kurzu;

—lahko plačate vaše račune za luč in plin;

—lahko dobite raznovrstne informacije kot:

—o potovanju v stari kraj, ali kamorkoli, in

—o dobavi povratnega dovoljenja za priti nazaj iz starega kraja;

—o dobavi potnih listov, bodisi jugoslovanskih ali ameriških;

—izdelujemo vsa notarska dela za tu in stari kraj,

kakor tudi prestave na slovenski in angleški jezik

Se priporočamo!

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd ST., CHICAGO, ILL.

V vsako hišo -- Sveto pismo!

Sv. pismo je knjiga božja! Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če že moraš katero knjigo imeti doma in jo prebrati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanja apostolov. Če kedaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanja apostolov.

V premnogih slovenskih naselbinah ni slovenske cerkve, ni slovenskega duhovnika in rojaki ne slišijo evangelijev leta in leta v slovenskem jeziku. Ta knjiga, ki se imenuje "NOVI ZAKON, SV. EVANGELIJI IN DEJANJE APOSTOLOV" vsebuje 541 strani, primerna žepna oblika. Ta knjiga naj bi prišla v vsako slovensko hišo v Ameriko. Zlasti tam, kjer nimajo slovenskih župnij in slovenskega duhovnika.

STANE S POŠTNO

\$1.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD. CHICAGO, ILLINOIS

PRISPEVEK K 'RAZPRAVI'

Ko sem prebrala članek g. vse naše slovensko časopisje, sodelavca k "razpravi" slovenskega jezika, sem se takoj zanimala zanj, ker je vseskozi plemenit. Naj bo ta g. sodelavnik kerkorkoli. Da je ta ideja res plemenita smo videli iz tega, ker se zanima in želi napredka in stanoovitosti slovenskega jezika. Mislija sem, da bo glede tega veliko razmotrivanja in zanimanja, po je že tako, da radi prezremo mesec junij, potem bo g. sodelavnik dal za najbolj pogodeno razpravo še nagrado \$10.00. Torej dragi pisatelj, pisateljica, potrudite se vendar in napišite s svojo spretno roko ter povejte svoj navsvet ker glej

Sreča te čaka —
um ti je dan,
našel jo boš —
če nisi zaspan.

Deset dolarjev, to je že lepa nagrada in v teh časih mora kmet že celo poletje rediti dva prašiča, da dobi jeseni toliko svoto skupaj. Jaz zase vem, da ne bom dobila nagrade in če bi jo, jo, kar poskočila bi od veselja. Ker se pa tukaj ne gre za osebnost, pač pa za splošne koristi, za koristi celega našega slovenskega naroda tukaj v Ameriki in za obstoj naše slovenske govorice in ker se jih za to idejo tako malo oglašča, zato sem se namenila tudi jaz k tej razpravi nekaj zapisati. Ne bom pisala po ovinčkih, pač pa naravnost, da me bo lahko vsakdo razumel. Že vnaprej pa rečem, naj nihče ne zameri, če pri tem tudi jaz posežem tu ali tam malo v žrjavico. Saj bo vsak priznal, da brez truda ni ne nagrade, ne našega napredka. Torej z nasveti na dan.

Prvo in najvažnejšo vlogo za ohranitev našega jezika igrajo, oziroma bi morali igrati zares starši. Starši, zlasti mati, ko tvoj otrok začne izgovarjati besede, uči ga izgovarjati slovenske besede. Navadi ga napraviti križ v imenu Očeta in Sina itd. Slovenščino se naj otrok uči doma, pravilno angleško se bo že navadil v šoli. Doma ga pa ti pridno vadi svojega jezika. Glej, križ, ki si ga naučila, ne bo nikoli več pozabil. Naš g. župnik nam je enkrat pravil, da česar se Janezek nauči, to Janez zna. Povedal nam je, da je napravil veliko šol, se veliko naučil, pa tudi veliko pozabil. Kar se je pa v mladosti naučil pri starših, tega ne more nikoli pozabiti. Res je tako. Vsa izmed nas ima živo v spominu to, kar se je v prvi mladosti navadil od staršev. Jaz bi lahko napisala teh spominov moje prve mladosti, cele knjige, kar se sedaj dogaja, kar sproti pozabim. Potem, ko pohaja otrok v šolo, naj bo v tvoji hiši pri družini le slovenska govorica. Ni prav tako, da ko ti sin ali hči toliko doraste, da bi ti lahko pomagali tvoje breme nositi, pa ti delaš in skrbiš ter pušiš, da ti morebiti sin kar tako lahkomi-selno živi, kakor se mu zdi. Vse premalo zaupanja imamo v našo mladino. Več prednosti bi ji morali dati, pa naj bo že ti oče v svoji trgovini, pri društvih, organizacijah, igrah, petju itd. Seveda, če bi jim kaj takega v roke dali, bi moralo biti vaše oko bistri opazovalec in kjer vidite napredek, naj bi ne bilo brez primerne pohvale, da tako otroci dobe večje veselje. Nekateri imajo dobro voljo pa jim ne gre vse dobro. Tem je treba pomagati z lepo besedo. Lepa beseda vselej najde lepo mesto. Če bi mi na ta način dali naši mladini zaupanje in ji priznali prednost, kolikor je potreba, bi se tudi naša mladina zanimala za našo slovensko materino govorico. Ako bi hoteli res slovenski jezik obdržati, kakor to želi g. sodelavnik, bi si morali vsi prizadevati zato, ne samo mati in oče, tudi naša slovenska duhovščina, tudi

Imenuje se slovenski časopis, pri tem pa poklanja svojim čitateljem cele strani angleškega berila. Po mojem mnenju je, kolikor več je priobčenega v angleščini, toliko več je zatajenega v slovenščini in odtujenega. Tista mladina, ki se zanima za slovenski list, naj nikdo ne misli, da bi se ne naučila ga tudi čitati, tudi tisto, ki ni priobčeno v angleščini. Tisti pa, ki se ne zanimajo za slovenski list, se tudi ne zanimajo za njegovo angleščino. Taki si nabavijo angleške časopise in knjige, katerih bi slovenska mladina sploh ne smela brati. Če bi bili slovenski listi res popolni, bi naša mladina vedela veliko več slovenskega berila, tako pa vzame v roke tisto, kar je laglje. Zatorej: slovenski starši, častita duhovščina in slovensko časopisje, to je tista sila, ki bi se morala iz dneva v dan razvijati in napredovati.

Ti pa draga mladina, slovenski fant in deklica, ki si zmožen brati te vrstice, pa morebiti ne moreš napisati v slovenskem jeziku, poslušaj kaj ti je storiti. Vzemij papir pa piši svoji prijateljici, svojemu prijatelju, izvoljenki ali izvoljencu in piši slovensko. Če morda ne znaš kake besede, vprašaj očeta ali mater in ti ti bodo rade volje pomagali. Potem zahtevaj, da ti tudi on ali ona vrne oziroma odgovori istotako v slovenščini. Ko se snideta, pa pregledajta, kje sta naredila napake v pisavi. Do tretjega bo šlo malo bolj težko, potem bosta imela s tem čedalje več veselja in pa kar je največ vredno skušnjo ali šolo bosta prestala. Jaz sem imela pri tem tudi skušnjo, Imam par mladih prijateljic, ki se niso nič zanimala za slovensko časopisje. Nagovarjala sem jih, naj mi slovensko pišete in res sta začeli. Prvih par pisem je bilo res zelo polovičnih, v tretjem je bilo že manj napak. Sedaj mi pa pišete tako lepo slovensko, da mi je žal, da sama ne znam tako lepo zapisati, daš sam se učila v slovenskih šolah.

Samo nekaj dobre volje je treba, pa gre. Zato ti fant in ti deklica, če ljubiš svoje starše, ljubiš tudi njih slovensko govorico in ljubiš tudi svoj rojstni dom, četudi tukaj v Ameriki. Bodij ponosen nanj in zakličij tudi ti s pesnikom Gregorčičem:

"Srce ti dam o domovina
žrtvujem rad se tebi v dar.
Da boš mi enkrat zgodovina
v sramoto pa nikdar nikar!"

Ema z willards fare.

NAJVEČJA ELEKTRARNA SVETA

V vzhodnem delu Londona so otvorili novo veleelektrarno, ki že preskrbuje 3000 četvornih milj vzhodno od Londona z elektriko. Ta elektrarna je doslej največja naprava svoje vrste na svetu. Stavbni stroški znašajo doslej dva in pol milijona funtov. Nova elektrarna ima dva največja turbo-generatorja na Angleškem in dva največja transformatorja na svetu.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovincu; čitajte ga!

Novi zemljevid Jugoslavije

razdeljen v banovine, nove politične pokrajine Jugoslavije, je izšel in smo ravnokar prejeli novo pošiljatev in ga imamo zopet v zalogi. Vsem onim, ki so zadnje čase iste ga naročili, ga bodo te dni prejeli po pošti.

—Novi zemljevid je interesanten zlasti za one, ki ne poznajo nove razdelitve Jugoslavije v banovine. Ta v barve tiskan zemljevid kaže vse to. Kdor ga želi, si ga naj naroči. STANE S POŠTNO 30c, in se naroča od

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Prireditve

pikniki, veselice, igre, itd. ne prinesejo dobička, če ni povoljne

UDELEŽBE

Da je udeležba povoljna je treba oglašati!

Za večjo udeležbo oglašujte v listu

'Amerikanski Slovenec'

